

Lännsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2020-05-04

Diarienummer
401-3229-2020

Bodens kommun

sbk@boden.se

Granskning av förslag till fördjupad översiktsplan, FÖP, för Boden och Sävast , Bodens kommun

Bakgrund

Bodens kommun har arbetat fram ett förslag till fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast (FÖP) samt trafik- och parkeringsstrategi. Förslaget är en fördjupning till kommunens översiktsplan 2025 Bodens kommun. Granskningshandlingarna har översänts till Lännsstyrelsen för yttrande enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL).

Lännsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Lännsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över planförslaget den 12 december 2019. Efter samrådet har planförslaget reviderats bl.a. utifrån de synpunkter som Lännsstyrelsen framfört i samrådsyttrandet.

Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på planförslaget. Kommunen ska redovisa lännsstyrelsens granskningsyttrande enligt 16 § PBL tillsammans med översiktsplanen. Om lännsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i de antagna planhandlingarna (3 kap 20 § PBL).

Detta yttrande behandlar i första hand de fem punkter som omnämns ovan.

Lännsstyrelsens yttrande

Allmänt

Kommunen har gjort en del kompletteringar och ändringar till utställningshandlingarna efter plansamrådet. Kommunen har bland annat infört text om strandskydd och rennäring, kompletterat översiktsplanen med utvecklat resonemang gällande jordbruksmark och mellankommunala frågor med ny godsterminal, kompletterat delområdesbeskrivningar, undantagit vissa områden för ny bebyggelse. Lännsstyrelsen

har i samrådet efterfrågat kartredovisning av t.ex. olika riskområden. Kommunen avser att ta fram en karttjänst till antagandehandling med tillgängligt underlagsmaterial.

Yttrande enligt 3 kap. 16 § PBL

Riksintressen

Kulturmiljö

Riksintresset kulturmiljö är väl beskrivet och visar på ambitioner med förvaltningen av områdena.

Redovisning av ”förgårdsmark” saknas” vid Ing3 (f.d) och framför f.d S3/A5. Dessa är för områdeskaraktären viktiga stråk (finns varken med på karta s.119 eller s.129).

Dessa borde markeras som parkmark/grönstråk.

Kommunikationer

Flera områden vid stambanan finns utpekade som framtida områden för bostäder och/eller verksamheter. Exploatering nära järnvägen kan komma att kräva bullerutredningar och/eller riskanalyser.

Miljö kvalitetsnormer, MKN

Det är bra att kommunen har identifierat mellankommunalt arbete som en viktig faktor för att nå miljömålen och miljö kvalitetsnormerna (MKN) samt att kommunen avser att verka för att MKN och miljömål uppfylls vid fysisk planering. Det är bra att kommunen tänker sig att planera med större säkerhetsmarginaler för att ta hänsyn till ett förändrat klimat, t.ex. med avseende på översvämningsrisken och att kommunen har tagit fram en dagvattenstrategi. Dagvattenhanteringen är väl beskriven i handlingarna.

I tabellen på sidan 97 anges ett antal vattenförekomster, status och miljöproblem samt miljö kvalitetsnorm, vilket är bra. Tabellen saknar dock vattenförekomster som omfattas av planen, t.ex. Sävastån (MS_CD: [WA23689083](#)). Flera olika vattenförekomster har samma namn (t.ex. Luleälven) men alla vattenförekomster har en unik id-sättning (MS_CD) som bör användas för att ange exakt vilka vattenförekomster som berörs av planen. Planen behöver kompletteras enligt ovan. Klassificeringar av ekologisk och kemisk status har nyligen avslutats och kvalitetsgranskning pågår inför kommande beslut i förvaltningscykel 3, 2017-2021.

Det kan i ett eventuellt detaljplaneskede visa sig att exploatering i närheten av vissa vattenförekomster, kan innebära att gällande miljö kvalitetsnorm riskerar att överskridas. Risken för negativ påverkan på MKN finns särskilt inom strandskyddsområden. För vissa vattenförekomster saknas data för vissa parametrar, som kan behöva tas fram inför kommande detaljplaneläggning.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen har inga synpunkter enligt 3 kap 16 § p 4.

Människors hälsa och säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion

Planen behandlar klimatanpassning på ett tydligt och bra sätt. Vissa kompletteringar har gjorts efter samrådet, vilket är positivt. Det saknas dock en koppling mellan del B och del E i planhandlingen. I del B anges en mängd förutsättningar för framtida bebyggelse,

anläggningar, etc. I del E, som är en mer detaljerad beskrivning av olika områdens planerings- och bebyggelseförutsättningar, anges inte att samtliga förutsättningar beskrivna under del B, ska gälla för planering av de olika områden som finns beskrivna under del E.

I samrådet ansåg Länsstyrelsen att de geotekniska säkerhetsfrågorna generellt hade behandlats bra i den fördjupade översiktsplanen men hanteringen av de geotekniska säkerhetsfrågorna kunde förtydligas ytterligare i den fördjupade översiktsplanen (se samrådsyttrande).

Strandskydd

Kommunen har valt att skjuta frågan om strandskyddet till senare processer. Vid kommande upphävande- eller dispensituationer kommer det att krävas inventeringar och beskrivningar av påverkan på naturvärden samt allmänhetens möjlighet att vistas i området. Flera av områdena kan hysa höga naturvärden och skyddade/skyddsvärda arter vilket kan medföra att bebyggelse eller annan exploatering inte är lämplig markanvändning.

Övriga synpunkter

Jordbruksmark

Kommunen har efter samrådet utvecklat sitt resonemang avseende jordbruksmarkens ianspråktagande och undantagit jordbruksmark från exploatering i någon mån. Lagstiftningen ställer höga krav på när jordbruksmark ska få tas i anspråk för exploatering. Vid eventuella kommande exploateringar på jordbruksmark krävs för varje enskilt område att lagkraven uppfylls.

Naturvärden

Länsstyrelsen anser att det i dagsläget inte går att bedöma om planens genomförande påverkar höga naturvärden och/eller skyddade eller skyddsvärda arter. Beskrivningarna av växt- och djurliv är översiktliga för flera områden som idag är oexploaterade. Detta riskerar att medföra att det i senare processer kan visa sig att områdena hyser naturvärden som gör att bebyggelse/exploatering blir olämplig.

Rennäring

Det är bra att ett avsnitt om rennäringen har införts. Det bör framgå att mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande (3:5 MB).

Kulturmiljö, forn- och kulturhistoriska lämningar

På s 45 m.fl. i riksintressebeskrivningen kulturmiljö kan regementesbeteckningarna bli inaktuella. Det kan med fördel skjutas in ett "före detta" där för orientering i en framtid.

Riktlinje på s 139. "Den öppna karaktären av odlingslandskap med randbebyggelse i anslutning till vägar eller grupperade i landskapet ska bevaras. Bebyggelse i odlingslandskapet ska anpassas till befintlig bebyggelse i skala och material." Det som menas är troligen "bebyggelse i anslutning till odlingslandskapet".

Sammanhang för kulturhistoriska värden kan läggas till i en del skrivningar om kulturmiljöhänsyn, exempelvis sid. 109 Utveckling och rekommendationer om Pagla, ”identifiera värdefulla objekt och miljöer *och sammanhang*”.

Fornlämningar och möjliga fornlämningar finns inom ett antal av de föreslagna områdena. Beskrivningarna över utvecklingsområdena (del E i handlingen) behöver kompletteras. Länsstyrelsen gör bedömningen att i några av de områden som föreslås i planförslaget kan det krävas att en arkeologisk utredning utförs innan området kan tas i anspråk. En sådan kan behövas utföras i olika steg och kan därför ta flera säsonger att genomföra.

Områden med kända fornlämningar som kan komma att beröras enligt planförslaget är:
Nr. 25. Svartbjörnsbyn, Björkelund, Erikslund och Fagernäs.

Här finns lämningar inom bebyggt område som kan utgöra fornlämningar, kan ev. påverkas av planerna om förtätningar planeras.

Nr.26. Bodsvedjan med Kårbacken och Älvbrinken

Fornlämningar berörs, området där fornlämningar ligger är markerat som ”Förslag till bostäder”.

Nr. 27. Torpgärdan, Gruvberget, Norra och Södra Svartbyn

Fornlämningar berörs, området där fornlämning finns är markerat som ”Förslag till verksamheter” samt ”Friluftsområde”. Kulturhistoriska lämningar finns även inom ett område som är markerat som ”Fritids- och idrottsområde”. Det finns lämningar inom bebyggt område som kan utgöra fornlämningar, kan ev. påverkas av planerna om förtätningar planeras.

Nr. 29. Sävastnäs, gamla Sävast och Bodön

Lämningar, som kan utgöra fornlämningar, finns inom bebyggt område. Dessa kan ev. påverkas av planerna om förtätningar planeras.

Samråd

Samråd i ärendet har ägt rum med Trafikverket, SGI, SMHI, Energimyndigheten, Försvarmakten, Fortifikationsverket, Sametinget, Vattenfall, Skogsstyrelsen samt Svenska Kraftnät. I handläggningen har deltagit företrädare för Länsstyrelsens enheter för samhällsplanering och kulturmiljö, samhällsskydd, naturmiljö, miljöskydd, miljöanalys, landsbygd samt naturresurs- och rennäring.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Willy Sundling med planhandläggare Marja Suikki som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.